

Vn. Antoni Alcover baixos podien ha-
ràdua d'autoritat
no succeï perquè
davall un projecte
dissenyat per Prat
na destacada plè-
als i tècnics. Ben
1923, com escri-
de màxima pleni-
ment públic, ad-

ajornar les trans-
ars l'IEC, i sense
sible per reduir-
da. En aquesta
els autors fan bé
Pompeu Fabra.
nassa breu per
s cabal d'ener-
cte de la guerra
el funcionament
asa de la Con-
ulminar-se. En
ció ideològica,
blement cientí-
rge de les lliu-
ana i la prime-
ebé a un punt
ns al retorn de
utèntic home
Però Balcells
ibre en aquest
riscada, pre-
uclit reduït—
só i Torrents,
e reconstruir
ueren imagi-
i difícil. Pro-
volum.

ll i Amargós

Lucidesa i compromís

Una de les mancances més notables de l'edició valenciana ha estat la referida a les obres que ens parlen sobre les personalitats que, des de l'acció i/o des del pensament, han influït d'una manera o d'una altra en la configuració de la realitat social que vivim al nostre país. En una societat com la nostra, que de l'oblit ha fet bandera de felicitat cofoia, açò no és estrany, però és un fet que demana a crits un canvi urgent si volem assolir una mínima bona salut intel·lectual i moral. El llibre que acaba de publicar la Universitat de València, *Ramon Lapidra: la raó cívica*, s'uneix a algun altre exemple recent que indica que aquest canvi, encara que lentament, va produint-se.

De l'edició del volum s'ha encarregat Adolf Beltran, que, amb la brillant eficàcia que el caracteritza, aconsegueix oferir-nos una obra equilibrada i sòbria que ens acosta amb nitidesa la vivència i el pensament d'una personalitat rica i complexa, amb inquietuds existencials i intel·lectuals molt diverses que ha anat plasmant en uns textos importants que, per les circumstàncies i la forma com han estat publicats, potser no han tingut la repercussió que mereixen i que aquest llibre sí que pot i ha de propiciar.

L'obra té dues grans parts. La primera inclou, a més de la introducció del mateix Beltran, una extensa entrevista que aquest realitza a Ramon Lapidra i els textos dels parlaments de l'acte acadèmic de lliurament de la Medalla de la Universitat de València. La segona està formada per una selecció d'escrius de Ramon Lapidra, que apareixen dividits en cinc apartats: sobre la Universitat; sobre la ciència; sobre política, societat i cultura; sobre la llengua dels valencians, i, finalment, un últim apartat titulat «Provatures i acudits», amb poemes i parapoemes de molt bona factura que ens mostren un Ramon Lapidra encara més sorprenent (per si no ho era prou).

En l'entrevista, basada en quatre llargues converses realitzades entre el 14 de gener i el 14 de febrer de 2002, parla Lapidra, amb la precisió i la mesura que el caracteritzen, de la seua vida i de les circumstàncies històriques i els corrents intel·lectuals que han in-

fluït en el seu tarannà i en la seua voluntat de compromís amb la societat: els estudis de batxillerat, amb el seu enamorament meravellat per la física, però també per la llengua; la seua etapa fonamental d'estudiant al París dels anys seixanta, on beu de la literatura marxista-leninista mentre fa la tesi doctoral; la seua tornada a Espanya per a fer política i l'evolució, des del rigor del pensament i la ferma voluntat d'incidir de la forma més eficaç en la millora de la societat, cap a l'espai ideològic de la socialdemocràcia, on ja es troba quan l'any 1982 torna a València com a Catedratic de Física Teòrica; i, finalment, la seua implicació en les tasques de regeneració cultural, social i moral d'un País Valencià il·lusionat i convuls, primer des de la fundació l'any 1983 —amb Martínez Sancho, Josep Lluís Blasco i Emèrit Bono, entre altres— del Col·lectiu Joan Lluís Vives, després, l'any 1984, com a Rector de la Universitat de València fins a l'any 1994, tenint sempre, com reconeix,

Adolf Beltran (ed.)
Ramon Lapidra: la raó cívica
Publicacions de la Universitat de València,
2003
348 pàgs.

com a guia una actitud política molt pragmàtica i com a finalitat un projecte progressista, d'esquerres i conservacionista, i més recentment com a membre de l'Institut d'Estudis Catalans i del Consell Valencià de Cultura.

Aquesta entrevista ens transmet la categoria intel·lectual i humana d'un Ramon Lapidra sempre coherent i fidel a un ideari de «defensa d'una esfera pública que no siga utilitzada únicament pels actors polítics, mediàtics i institucionals, sinó també pels ciutadans, organitzats o no per a fer valdre la seua veu». I aquesta coherència i fidelitat recorre també els seus escrits i els dota, juntament amb un estil de prosa elegant i eficaç —que a vegades, com en l'article «Tot recordant Broseta», deixa veure un potent narrador—, d'un to inconfusible, d'una veu pròpia que els connecta i els identifica encara que parlen de temes en principi diferents. Les diverses temàtiques que toquen responen a un meravellós ventall ampli d'interessos i preocupacions, poc freqüent en un científic en l'era de l'especialització —la continuada referència a la necessitat de la mirada humanista i artística en els estudis universitaris n'és un exemple—, però el poderós i rigorós pensament que com a corrent subterrani els informa els identifica plenament: actitud crítica i irrenunciable exercici de l'opinió, necessitat de la política i defensa de la democràcia.

Textos com ara «Formació i informació a l'ensenyament universitari» o «Deu anys a la Universitat de València: records i reflexions», dins el primer apartat, «Sobre el destí» i «La creació de l'univers» dins el segon, «De l'estat, del reformisme i de la revolució», «Política? Ara més que mai», «El País Valencià: Quin espai nacional? Quin espai polític?», «Ciència, cultura i política: una triple intersecció», dins el tercer, i els dedicats a la llengua del quart apartat, pense que són, per la informació que transmeten, per l'esperit que els informa i per la contundència i claredat d'estil amb què s'expressen, peces clau dins els exemples del millor pensament que s'està elaborant a casa nostra.

Marc Granell 31

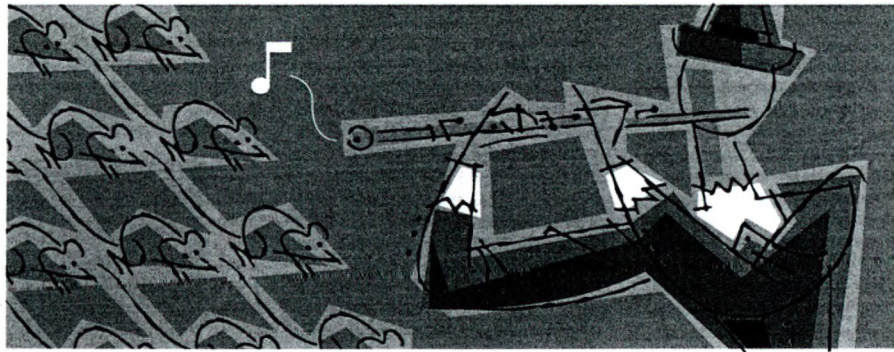
CARÀCTERS

ÉS UNA REVISTA DE LLIBRES

I AQUEST N'ÉS EL NÚMERO **23**

Anna Romero: "Noucentisme, cultura i identitat".

Entrevista a Vicent Pitarch (escriptor i membre de l'IEC).

Vicent Usó: "Els perfils discutibles del silenci".

Vicent Alonso: "Purgatori, Crònica de la devastació i Tota d'un glop: tres novel·les amb premi".

Josep Ballester: "Maria Beneyto: la dona forta".

Susanna Rafart: "Una certa llum esbiaixada" (sobre *Jo no sóc ningú! Qui ets tu?*, d'Emily Dickinson).

Francesc Roca: "Ni local, ni global: regional" (sobre *Euram 2010. La via europea*, de J. V. Boira).

Pàgines centrals dedicades a Maria Beneyto.

SEGONA ÈPOCA - ABRIL 2003